

ШТЕТЕ ОД ПОДЗЕМНИХ ВОДА СВЕ ВИДЉИВИЈЕ

Набијаче се урушиле

Бројне старе куће у војвођанским селима нису више погодне за становање, па су многе породице остале без крова над главом

НОВИ САД – Поплаве и висок ниво подземних вода, какав није забележен у Војводини у последњих пола века, већ узимају данак. Поред ораница које су се нашле под водом, највише су настрадале куће направљене од набоја. Последњих недеља забележили смо немали број случајева урушавања ових кућа у Бачком Петровцу, Темерину, Шајкашу, Ковиљу, Госпођинцима...

Под теретом година, зидови на набијачама, већ поприлично напукли услед разарајућег притиска подземних вода, нагло су попустили и почели да се обрушавају. Већи број породица, већином социјалних случајева, остао је без крова над главом.

– У последње време јавило нам се, тражећи помоћ, неколико породица којима су, услед дејства подземних вода, куће поприлично урушене. У оваквим случајевима наша помоћ састоји се само у привременом збрињавању и првој помоћи породицама, а за трајно решење проблема надлежна су, поред општина, министарства за капиталне инвестиције и за локалну самоуправу – каже Биљана Маричић, директорка Центра за социјални рад.

У бачкопетровачкој општини међу првима су реаговали на рушење две куће од набоја у северном делу Бачког Петровца.

– Општински центар за социјални рад први је прискочио у помоћ људима који су остали без крова над главом. У сарадњи са Месном заједницом, ових дана ћемо, након стручних мишљења грађевинара, размотрити на који начин можемо да помогнемо да се срушене куће од набоја оспособе за становање. Ако то не буде могуће, мораће се до зиме изнаћи трајно решење – вели др

СИМБОЛ ЈЕДНОГ ВРЕМЕНА: НАЈСТАРИЈА ЗИДАНА КУЋА ОД НАБОЈА У БАЧКОМ ПЕТРОВЦУ

Јан Сабо, председник општине Бачки Петровац.

Набијаче, грађене својевремено од чувене војвођанске глинуше умешане са плевом, годинама су представљале симбол за типичну војвођанску кућу. Укопане пола метра у земљу, покривене барском трском, с прозорчићима с уличне стране, биле су најбољи природни изологори. Саграђене искључиво од природног материјала, претеча су, може се слободно рећи, садашњих еко-кућа.

Стари људи у Војводини кажу да су набијаче, својевремено када није било струје, због конфигурације терена у Војводини, биле најпогодније за становање. У

летњим месецима у њима је, са зидовима дебелим и до пола метра, било пријатно, а зими, када у зиданим пећима запукета кукурузовина, топло.

Појава бетона у грађевинарству највише је допринела да градња кућа од набоја буде превазиђена. Данас оне представљају симбол једног времена, али велики број људи у њима, поготово у селима, и даље живи. Нема поузданог података колико оваквих кућа тренутно има у Војводини, али стање у коме се оне налазе, нарочито сада под утицајем подземних вода, недвосмислено говори да им је, по свему судећи, дошао крај. Оне нису више поде-

сне за становање и представљају реалну опасност за станаре.

У покрајинском Заводу за заштиту споменика културе покушавају да куће од набоја сачувају као градитељско наслеђе. Такав је случај са најстаријом кућом (подигнута 1799. године) у Улици Бранислава Мокића 7 у Бачком Петровцу. Она је претворена у етнокућу коју туристи радо посећују, али бригу о њој води једино Удружење жена Бачког Петровца. Све остале набијаче углавном препуштене су зубу времена и неумитно ишчежавају као симбол живота људи у Панонској низији.

К. Рајевић